

Ingekomen boeken.

Natuur en School. Dit tijdschrift blijft door zijn degelijke opstellen met goede schematische teekeningen en ook door zijn korte, praktische raadgevingen aan onderwijzers een aanwinst voor onze vakliteratuur. De aflevering die den tweeden jaargang sluit geeft een best opstel van Boerman: Het geheim van de klok, en het slot van een drietal artikelen over schelvisch-, kabeljauw- en haringvangst door Rank, dat heel wat voor de meesten onzer nieuwe wetenswaardigheden bevat. Chemicaliën in school, door v. d. H., IV, geeft weer goede opmerkingen en bijzonderheden van stoffen, die wij in school bij onze lessen en physica gebruiken.

Verder raadgevingen bij het gebruik van de verschillende methodes voor natuurkennis en een collectie nieuwtjes uit de vakliteratuur.

Wij bevelen dit tijdschrift bij voortduring aan bij de collega's, die gaarne hun lessen in natuurkennis zoo goed mogelijk willen doen zijn. H.

De Natuur richt zich als gewoonlijk meer tot het publiek dan tot de school en houdt ons vooral op de hoogte van de vorderingen der techniek en van de praktische toepassingen van de wetenschap voor het dagelijksch leven. In aflevering 8 staat o.a. een goed populair opstel over: »Het tegenwoordige gasgloeilicht«, over »het Chineesch telraam«, dat heel praktisch blijkt te zijn; over »Lijsters«, met een foto van Tepe. Van den redacteur: »het zien op grooten afstand«, dat het probleem behandelt van het overzeinen van een foto of tekening. Verder: »Stijfjesl in de plant en zijn nijverheidsnut«. Een uitvoerig opstel over photometrie; de proeven van Hess over de adaptatie van het oog bij duiven en kippen; een beschrijving van de tocht van Zepelin op 1 Juli; een opstel over rendieren met interessante foto's, van mevrouw Sterck-Proos; benevens de sterrekundige mededeelingen met de bekende kaartjes. Eenvoudige proeven en de korte mededeelingen en correspondentie. H.

De Flora van Nederland door Heukels. Van dit groot opgezette werk ontvingen wij de eerste aflevering. Het kan een goed en voor zeer velen een nuttig en bruikbaar boek worden; de eerste aflevering belooft het. Als er eenige verschenen zijn hopen wij er nog eens op terug te komen; wij wenschen intusschen den schrijver veel succes toe bij den ontzaglijken arbeid die hij op zich heeft genomen; de ons allen bekende en vaak bewezen werkkraft en werklust van onzen Heukels bij het verwerken van bronnen en gegevens, is zoo goed als een waarborg, dat hij het er best af zal brengen. Van harte een beetje zegen bij het werk en gezondheid! De rest komt van zelf of is er al! H.

Een late Koekoek?

Wij krijgen een bericht uit Ginneken dat daar op 18 October de koekoek nog gehoord is. 't Kan zijn, maar ik denk wel, dat 't weer de schalke spreek is, die zijn streken uithaalt. Ik heb tenminste in den morgen van den derden October op Texel een paar spreekuven voor Karekiet zien spelen; op 10 October gaven ze zich in Bloemendaal uit voor Wielewalen en zoo zal daar op Ginneken het anachronisme wel terug te brengen zijn tot een nabootsingsverschijnsel. Na Juh wordt de Koekoek niet meer gehoord en na September niet meer gezien. Th.

Hoe de Koekoek in slechte tijden toch zijn voedsel weet te vinden.

In »Naturwiss. Zeitschr. für Forst- und Landwirtschaft« (1908, afl. 11) schrijft de heer E. Leist uit Karlsruhe het volgende:

Door het aanhoudend ongunstig weer in de tweede helft van Mei in dit jaar was het voor veel vogels heel moeilijk in voldoende mate voedsel te vinden. Wat deden nu een paar koekoeken?

In hun revier grensde aan een uitgestrekt bosch een kleine akker, die naar gewoonte in het voorjaar bewerkt werd. Toen dit laatste nu plaats vond, kwamen herhaaldelijk een paar koekoeken zich op een heg, die den akker afscheidde, neerzetten; niets bijzonder schuw namen zij, op de bekende wijze neergedrukt, een afwachtende houding aan, totdat de arbeider, die den grond omspitte, zich verwijderd had, om onmiddellijk daarna naar insecten en wurmen te zoeken, just zooals kraaien doen, die den ploeg volgen.

Wageningen.

A. A. VAN PELT LECHNER.

Recept voor Cantharellen.

Eenigen tijd geleden beloofde ik u het recept van de eetbare Cantharellen. Om te beginnen zoek ik nooit oude exemplaren, aangezien biefstuk van een jonge koe ook malscher is dan van een oude. De exemplaren moeten dus niet al te veel ingestulpt zijn. Men moet dan wel wat langer zoeken maar krijgt ook een beter resultaat. Vervolgens zoek ik ze bij droog weder, daar men ze dan beter kan schoonmaken. Zij worden nu zorgvuldig gereinigd, d. w. z. de plaatjes afgenomen, de steeltjes geschild en het vel van den hoed afgekrabd. Meestal kan dit er niet worden afgetrokken en moet er dus worden afgekrabd. Nu worden zij gewasschen en vervolgens met *weinig* water opgezet om hoogstens $\frac{1}{2}$ uur te koken. Laat men ze te lang koken dan worden zij taai en daardoor ook minder verteerbaar. Dikwijls is een $\frac{1}{4}$ uur al lang genoeg. Nu worden zij gestoofd in een sausje van 2 lepels bloem, een stukje boter, en bouillon of kalfsjus en het nat der Cantharellen. Op deze wijze toebereid, is het een smakelijk en geurig gerecht; echter niet geschikt als volksspijs. Tegenwoordig zie ik hier veel C. aurantiacus in de dennebosschen.

U zoudt mij veel genoegen doen, als u mij eens Boletus felleus zondt; ik kan deze soort maar niet vinden en wilde er gaarne een aquarel van maken, om het verschil aan te geven met edulis. (Dezen keer niet gevonden H.)

Verder kan ik u nog mededeelen, dat ik hier, Amersfoort, maar een paar exemplaren gevonden heb van Amanita pustulata, zoo vuilrood gekleurd, als Michael ze geeft; de meeste exemplaren zijn grijsbruin getint en met de wratten. Ook te Muiderberg vond ik bruine.

Verder vind ik dat het kenmerk van Boletus badius (bij doorsnede van den hoed wordt het vleesch vlak onder het vel lichtrood) niet opgaat. Ik vind ze hier veel in dennebosschen maar het vleesch wordt alleen onder blauw. Wellicht is het in Duitschland anders. B. W. v. D.

Overleg van eene kat.

Een heer alhier had een kat met twee jongen, ongeveer 9 weken oud. In de laatste dagen was het moederdier schuw en onaangenaam, had een dik lichaam, at en dronk bijna niet en bekommerde zich in het geheel niet om hare jongen. Het leek of ze iets schadelijks had gegeten of gedronken en bevreesd voor onaangename gevolgen, besloot de eigenaar het dier snel en pijnloos te doodden. Hij loste cyankali op en deed dit door hare melk, zorg dragende, dat de jongen er niet aan konden komen. Even likte de oude kat er aan, maar ze luste blijkbaar de melk niet. Een hevige diarrhée volgde bij het dier en toen, plotseling, uitte ze een kreet, heel anders dan gewoonlijk. Hare jongen snelden onmiddellijk toe en nu loerden ze alle drie om weg te komen. Door een keukenraam, dat toevallig openstond en waar ze anders nooit doorgingen, wipten ze alle drie weg. Dien middag kwamen ze niet terug, ook niet op etenstijd. Tegen den avond kwam de oude kat even thuis, proefde van de melk van de jongen, vond die blijkbaar goed en dronk ze op. Daarop verdween ze weer. Met veel moeite werden de drie dieren later op den avond teruggevonden in een akker met beetwortelen, waar ze na een heelen marsch door een veld met aardappelen eene schuilplaats hadden gevonden. De oude scheen beducht geweest te zijn, dat men het op het leven harer jongen had toegelegd en had ze daarom op een veilige plaats geborgen. Ze was geheel beter en natuurlijk bleef ze nu in het leven gespaard. *Spijkenisse.* H. VRIJMAN.

Opiumschiivende eenden.

(Geen canard.)

Het gebruik van bedwelmende middelen was tot dusver het uitsluitend privilege van den mensch. Wij allen hebben wel eens gehoord van opiumschiivende Chineezzen en andere half of heel barbaarsche volken; de beschaafde Germaansche en Latijnsche volksstammen gaven de voorkeur aan jenever, whisky, absinth, bier, wijn en andere alcoholische dranken, die een soortgelijke uitwerking hebben als opium, maar heeft men ooit gehoord van opiumschiivende eenden?

En toch is het een feit.

In de nabijheid van eene eendenkooi in den Westpolder (gem. Ulrum) werd in dit jaar een perceel zoogenaamd blauwmaanzaad (Papaver somniferum) verbouwd door den eigenaar der kooi, den heer H. J. Louwer. Het is bekend dat de stengels en bladeren, alsmede de onrijpe vruchtkapsels dezer kultuurplant een melkachtig sap bevatten, waaruit opium kan worden gedistilleerd. Hierop kregen de